

Právovarečné domy v Novém Jičíně (III.)

Opět vás zveme na vycházku historickým centrem města za vůní zlatavého moku.

Kde mluvil prezident...

Na novojičínském náměstí původně stály dva samostatné právovarečné domy č. p. 4 a 5. Byly vystavěny na počátku 16. století a v jejich podzemí se nacházejí starší gotické sklepy. Obě budovy spojila do jednoho celku stavební úprava ve 2. polovině 19. století.

Jako nejstarší majitelka domu č. 4 je zmiňována Elisabeth Zimmermannová, k roku 1605 to byl řezník Merten Hoffmann. Právovarečný dům stojící ve frontě domů u radnice následně patřil Tomasi Nitschmannovi a od roku 1633 Paulu Wohlfahrtovi. Všichni patřili k vysoce postaveným měšťanským rodinám ve městě.

Soukenická rodina Wohlfahrtů působila aktivně v městské samosprávě a byla vlastníkem tohoto domu až do roku 1734. Tehdy ho zakoupila rodina Symnostratů. Franz Josef Symnostrat byl v letech 1738–1740 purkmistrem Nového Jičína a významně se podílel na jeho hospodářském rozkvětu. V roce 1801 dům č. 4 zakoupil za 6 500 zlatých Josef Liwehr. Ve vlastnictví jeho rodiny byl až do roku 1833, kdy se stal majitelem soukenický mistr Karl Till. Nájemní dům posléze vlastnily další novojičínské rodiny Jedků, Schwarzů a Holmů.

Dům č. p. 5 je rovněž spojen se soukenickými rodinami Nitschmannů, Miechů a dalšími. V první polovině 20. století jeho přízemní části sloužily jako prodejna šicích strojů Singer, která pravidelně zveřejňovala svou reklamu v novojičínském tisku. Šití na stroji bylo rovněž jakýmsi tradičním „vánočním“ zvykem místních žen, na rozdíl od jiných zvyklostí v sousedních obcích.

Po roce 1945 se v domě nacházela prodejna metrového textilu a sportovního zboží. S oběma domy je spojena epocha výstavby slavnostních pódíí. První přivítalo v roce 1938 příchod německé armády, v roce 1945 tady byla uvítána Rudá armáda a následující rok na stejném místě přednesl projev prezident Edvard Beneš. Zdejší pódium bylo po roce 1948 využíváno při oslavách 1. máje a prezentaci čestných hostů.

Od piva k Baťovi

Židovská komunita měla podobně jako v dalších obcích po dobu své historie v Novém Jičíně pohnutá a problematická období. Několikrát byli Židé z města vyhnáni a následně se vraceli. Ve druhé polovině 19. století se opětovně stali aktivní součástí společnosti. Měli vlastní náboženskou obec a v roce 1908 ve městě vystavěli Jubilejní synagogu císaře Františka Josefa.

Významným představitelem židovské menšiny se stal Dr. Samuel Perl, první lékař státní tabákové továrny v Novém Jičíně a zároveň městský lékař. Do majetku rodiny Perlů se v roce 1881 dostal dům č. p. 6 na novojičínském náměstí. Původně menší právovarečný dům se datuje v listinách již k roku 1596 ve spojení se jménem Adama Litschka. Během 17. století dům vlastnilo několik rodin včetně řezníka Zachariase Neyssera. Na sklonku 18. století se mezi majiteli objevuje známá rodina Kamprathů. Osudy domu však jsou ponejvíce spojeny právě s rodinou Perlů a v meziválečném období s působením proslulé obuvnické firmy Baťa, která zde měla v pronájmu svou filiálku.

Radek Polách, Muzeum Novojičína